

ลักษณะเนื้อหา พฤติกรรมการอ่านและการใช้ประโยชน์ของเยาวชนไทย
จากบางกอกโพสต์ สตีวเด้นท์ วีคลีและเนชั่นจูเนียร์

นางสาวศุภนิตย์ วงศ์ทางสวัสดิ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาศึกษาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 334 - 616 - 3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TYPES OF CONTENT , READING BEHAVIOR AND USES
OF THE BANGKOK POST STUDENT WEEKLY AND THE NATION JUNIOR
AMONG THAI YOUTHS

Miss Suphanit Wongthangsawat

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

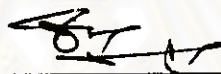
Academic Year 1999

ISBN 974 – 334 – 616 - 3

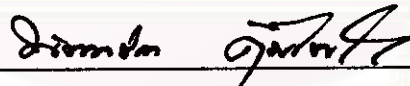
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ลักษณะเนื้อหา พฤติกรรมการอ่านและการใช้ประโยชน์ของเยาวชนไทย
จากบางกอกโพสต์ สตีวเด้นท์ วีคลี่และเนชั่นจูเนียร์
โดย   นางสาวศุภนิตย์ วงศ์ทางสวัสดิ์
ภาควิชา   วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

_____ คณะบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุฬพล รอคคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ่มไพโรจน์)

_____ อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

4185152028 : MAJOR JOURNALISM

KEYWORD : TYPES OF CONTENT / READING BEHAVIOR / USES AND GRATIFICATION / YOUTHS / THE BANGKOK POST STUDENT WEEKLY / THE NATION JUNIOR SUPHANIT WONGTHANGSAWAT : TYPES OF CONTENT , READING BEHAVIOR AND USES OF THE BANGKOK POST STUDENT WEEKLY AND THE NATION JUNIOR AMONG THAI YOUTHS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. PIRA CHIRASOPONE , Ph.D. 159 pp. ISBN 974 - 334 - 616 - 3

The objectives of this research are to study the correlations between the content coverage and the readers' needs and to survey the readers' demographic characteristics , reading behaviors , needs , uses and gratifications. Collecting the data from the print media by measuring the space of contents and from readers by sending 300 questionnaires to the youth readers.

The results of the study are as follows :

- 1.Both The Bangkok Post Student Weekly's and The Nation Junior's contents are not relevant to the readers needs .
- 2.Sex is not statistically significant different in media uses.
- 3.Education and Family monthly incomes are statistically significant different among reading behaviors , needs , media uses and gratifications.

ภาควิชา วารสารสนเทศ ลายมือชื่อนิสิต advisor
สาขาวิชา วารสารสนเทศ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา DL
ปีการศึกษา 2542 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงทันเวลาไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์และตรวจแก้งานด้วยความรวดเร็ว และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดรณี หิรัญรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาในช่วงแรก ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการเสนอหัวข้อวิจัย ในเบื้องต้น รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณคุณอนุสรณ์ ทวีสิน บรรณารักษารบริหารหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ สติวเด็นท์ วิคลี อาจารย์ปานทรัพย์ ยมนาคน บรรณารักษารบริหารนิตยสาร เนชั่นจูนีเยอร์ และคุณเกษรี กาญจนะวณิชย์ กรรมการผู้จัดการ-ฝ่ายธุรกิจหนังสือเด็กและฝ่าย จัดจำหน่าย บริษัทเนชั่น มัลติมีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่ให้ความร่วมมืออย่างดีและอนุญาตให้ แบนแบบสอบถามไปกับสิ่งพิมพ์เพื่อเก็บข้อมูล และโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม โรงเรียน เชนต์คาร์เบรียล และโรงเรียนเชนต์ฟรังซิสซาเวียร์ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณสรลักษณ์ ต้นเสียงสม รุ่นพี่ต่อเนื่องมา 3 สถาบันการศึกษาที่ให้ คำแนะนำในส่วนต่างๆมากมาย และขอใจเฟื้อนๆทุกคน ที่คอยถามไถ่สารทุกข์สุกดิบและเป็น เพื่อนพูดคุยในปัญหาต่างๆ และที่ขาดเสียมิได้ คือ กำลังกายและกำลังใจของตัวเองที่ไม่เคย หมดไป แม้แรงงานดึกแคไหนดก็ตาม

เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย และคุณป้านวลศิริ วงศ์ทางสวัสดิ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ในท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดา ผู้ให้กำลังใจและกำลังทรัพย์แก่ลูก เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศุภนิത്യ วงศ์ทางสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฑ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหำนำวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ทฤษฎีบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์.....	7
2.2 ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ.....	11
2.3 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน.....	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์และนิตยสาร.....	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	49
3.2 ประชากร.....	49
3.3 กลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.4 กรอบแนวคิดตัวแปรและการวัดตัวแปร.....	51
3.5 เครื่องมือวิจัยและการทดสอบ.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
	3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	3.8 การนำเสนอข้อมูล.....	60
4	ผลการวิจัย.....	61
	4.1 การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการวัดพื้นที่การนำเสนอ.....	62
	4.2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนาในการสำรวจผู้อ่าน.....	64
	4.3 การทดสอบสมมติฐาน.....	82
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	126
	5.1 สรุปผลการวิจัย.....	127
	5.2 การทดสอบสมมติฐาน.....	129
	5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	131
	5.4 ข้อจำกัดการวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	137
	รายการอ้างอิง.....	138
	ภาคผนวก.....	148
	ประวัติผู้เขียน.....	159

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.แสดงค่าจากการวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาด้วยการวัดพื้นที่การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์สตีวเด็นท์ วีคลี่ ด้วยร้อยละ.....	62
2.แสดงค่าจากการวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาด้วยการวัดพื้นที่การนำเสนอเนื้อหาของนิตยสารเนชั่นจูเนียร์ ด้วยร้อยละ.....	63
3.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	64
4.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	65
5.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัวรวมกันทุกคนต่อเดือน.....	66
6.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ได้ติดตามอ่าน.....	67
7.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยในการอ่าน.....	68
8.แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปริมาณในการอ่านโดยเฉลี่ย.....	69
9.แสดงจำนวนและร้อยละของคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านสิ่งพิมพ์เพียงฉบับเดียวหรืออ่านทั้ง 2 ฉบับ.....	69
10.แสดงจำนวนและร้อยละของคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านหรือไม่อ่านสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับอื่น.....	70
11.แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ต่อประเภทเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	71
12.แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	72
13.แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	74
14.เปรียบเทียบอันดับค่าเฉลี่ยความต้องการประเภทเนื้อหาของผู้อ่านกับอันดับสัดส่วนปริมาณพื้นที่การนำเสนอเนื้อหาในประเภทต่างๆของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ สตีวเด็นท์ วีคลี่.....	83
15.แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้อ่านกับพื้นที่การนำเสนอ.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16.เปรียบเทียบอันดับค่าเฉลี่ยความต้องการประเภทเนื้อหาของผู้อ่านกับ อันดับสัดส่วนปริมาณพื้นที่การนำเสนอเนื้อหาในประเภทต่างๆของ นิตยสารเนชั่นเนียร์.....	84
17.แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้อ่านกับพื้นที่การนำเสนอ.....	85
18.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรอ่านระหว่างเพศที่แตกต่างกัน.....	87
19.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างเพศที่แตกต่างกัน.....	87
20.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์ ระหว่างเพศที่แตกต่างกัน.....	89
21.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างเพศที่แตกต่างกัน.....	90
22.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรอ่านระหว่างระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน.....	95
23.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน.....	96
24.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์ ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน.....	98
25.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน.....	101
26.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรอ่านระหว่างรายได้ของครอบครัว รวมกันทุกคนต่อเดือนที่แตกต่างกัน.....	106
27.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างรายได้ของครอบครัวรวมกันทุกคนต่อเดือนที่แตกต่างกัน.....	108
28.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์ ระหว่างรายได้ของครอบครัวรวมกันทุกคนต่อเดือนที่แตกต่างกัน.....	113
29.ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหา ระหว่างรายได้ของครอบครัวรวมกันทุกคนต่อเดือนที่แตกต่างกัน.....	120

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	13
2.การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	15
3.แบบจำลองการใช้และการตอบสนองของโรเซนเกรน.....	16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณนิตย์ วงศ์ทางสวัสดิ์ : ลักษณะเนื้อหา พฤติกรรมการอ่านและการใช้ประโยชน์ของ
 เยาวชนไทยจากบางกอกโพสต์ สตีวเด้นท์ วีคลี่ และเนชั่นจูเนียร์ (TYPES OF
 CONTENT , READING BEHAVIOR AND USES OF THE BANGKOK POST
 STUDENT WEEKLY AND THE NATION JUNIOR AMONG THAI YOUTHS)
 อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสมถน ;159หน้า. ISBN 974 - 334 - 616 - 3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของประเภทเนื้อหาที่นำเสนอกับ
 ความต้องการของผู้อ่านและสำรวจผู้อ่านด้านลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการอ่าน
 ความต้องการ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยเก็บข้อมูลด้วยการวัดพื้นที่การนำเสนอ
 เนื้อหา และส่งแบบสอบถามจำนวน 300 ชุดไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านที่เป็นสมาชิกของสิ่งพิมพ์

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ทั้งหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ สตีวเด้นท์ วีคลี่ และ นิตยสารเนชั่นจูเนียร์ นำเสนอ
 ประเภทเนื้อหายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 2.ตัวแปรด้านเพศที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้การใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- 3.ตัวแปรด้านระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวทุกคนรวมกันต่อเดือนที่แตกต่างกัน
 ทำให้ตัวแปรด้านพฤติกรรมการอ่าน ความต้องการ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ
 แตกต่างกันไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วารสารสนเทศ ลายมือชื่อนิต
 สาขาวิชา วารสารสนเทศ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ปีการศึกษา 2542 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม